

Народна банка Србије

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

25–29. novembar 2024.

Sektor za monetarne i devizne operacije

Odeljenje za devizne rezerve

Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Novembar 2024.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 29. 11. 2024.	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	6.032,38	1,06%	32,39%
Dow Jones Industrial	SAD	44.910,65	1,39%	27,32%
NASDAQ	SAD	19.218,17	1,13%	34,71%
Dax 30	Nemačka	19.626,45	1,57%	22,99%
CAC 40	Francuska	7.235,11	-0,27%	-0,35%
FTSE 100	Velika Britanija	8.287,30	0,31%	10,95%
NIKKEI 225	Japan	38.208,03	-0,20%	14,22%
Shanghai Composite	Kina	3.326,46	1,81%	9,29%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

		Nivo prinosa	Promena u b.p.	
			1w	YoY
Nemačka	2y	1,95%	-4,2	-87,1
	10y	2,09%	-15,4	-36,1
Francuska	2y	2,16%	-9,2	-107,2
	10y	2,89%	-15,0	-12,5
Španija	2y	2,17%	-10,1	-110,5
	10y	2,79%	-18,1	-67,9
Italija	2y	2,20%	-13,0	-122,1
	10y	3,28%	-22,6	-95,0
UK	2y	4,23%	-9,1	-37,4
	10y	4,22%	-14,8	4,4
SAD	2y	4,18%	-19,8	-50,2
	10y	4,17%	-23,1	-15,6
Kanada	2y	3,04%	-31,7	-115,7
	10y	3,09%	-33,8	-46,2
Japan	2y	0,58%	-0,2	55,8
	10y	1,04%	-4,1	37,3
Kina	2y	1,37%	-1,9	-103,3
	10y	2,03%	-4,6	-65,5

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na deviznom tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY	1w		YoY		
EUR/USD	1,0568	1,43%	-2,96%	USD/EUR	0,9463	-1,41%	3,05%
EUR/GBP	0,8305	-0,12%	-3,76%	USD/GBP	0,7859	-1,52%	-0,82%
EUR/CHF	0,9310	0,01%	-2,27%	USD/CHF	0,8811	-1,39%	0,71%
EUR/JPY	158,09	-1,95%	-2,05%	USD/JPY	149,60	-3,33%	0,94%
EUR/CAD	1,4793	1,59%	0,00%	USD/CAD	1,3999	0,16%	3,05%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP			CHF		
	Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	3,16%	-0,5	-72,8	4,59%	2,0	-74,0	4,70%	0,0	-48,8	0,94%	-1,4	-75,9
1M	3,00%	-7,1	-86,4	4,53%	-5,8	-81,0	4,70%	-0,6	-50,2	0,95%	0,0	-75,0
3M	2,93%	-8,8	-103,0	4,47%	-5,5	-90,3	4,66%	-0,9	-57,5	1,02%	-2,6	-68,5
6M	2,70%	-7,5	-133,4	4,38%	-5,4	-95,0	4,56%	-0,9	-69,6	1,14%	-2,6	-53,8
12M	2,46%	-2,8	-146,5	4,25%	-4,6	-85,4	4,39%	0,2	-75,3	1,38%	-1,5	-0,7

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti;

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za T4 (u %)
Evropska centralna banka	3,25	-0,25	17. 10. 2024.	12. 12. 2024.	3,00
Federalne rezerve SAD	4,50–4,75	-0,25	7. 11. 2024.	18. 12. 2024.	4,25–4,50
Banka Engleske	4,75	-0,25	7. 11. 2024.	19. 12. 2024.	4,75
Banka Kanade	3,75	-0,50	23. 10. 2024.	11. 12. 2024.	3,50
Narodna banka Švajcarske	1,00	-0,25	26. 9. 2024.	12. 12. 2024.	0,50

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB.

Kurs EUR/USD

Tokom izveštajnog perioda evro je ojačao za 1,43% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1,0425 do 1,0597 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,0470 do 1,0576 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

U ponedjeljak je dolar oslabio, nakon što je Donald Trump izjavio da je Skot Besent njegov izbor za budućeg ministra finansija SAD. Tržišni učesnici bili su prvobitno zabrinuti da bi Trampov izbor ministra finansija mogao biti znatno ekstremniji, što bi se odrazilo izuzetno ekspanzivnom fiskalnom potrošnjom. Ipak, izbor Besenta, koji je cenjen u finansijskim krugovima, ulio je nadu investitorima da fiskalna politika pod vlašću republikanaca neće izazvati ponovni rast inflacije.

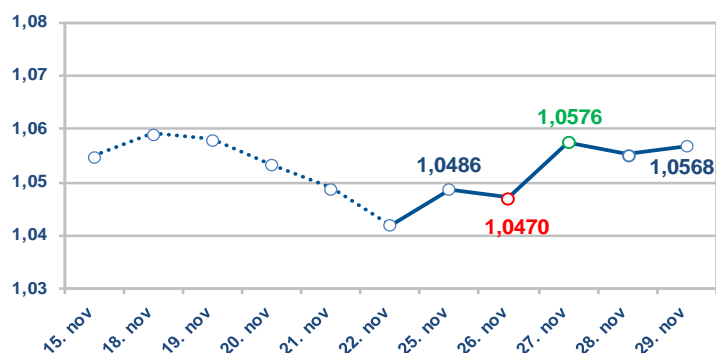
U utorak je dolar ojačao, nakon izjave Donalda Trampa da će SAD uvesti dodatne tarife od 10% na robu iz Kine i 25% na sve proizvode iz Meksika i Kanade, najavivši da će potpisati izvršnu naredbu o tome prvog dana svog mandata. Kasnije u toku dana objavljeni su podaci o indeksu poverenja potrošača u SAD, koji je u novembru povećan na 111,7, sa 109,6 u oktobru (revidirano sa 108,7), čime se našao na najvišem nivou od novembra 2021. godine, dok se očekivalo da iznosi 111,8. Kurs EUR/USD dan je završio na nivou od 1,0470 američkih dolara za evro, što predstavlja najnižu vrednost na zatvaranju tokom izveštajnog perioda.

Tokom izveštajnog perioda evro ojačao za 1,43% u odnosu na američki dolar

Sredinom nedelje evro je ojačao nakon što je članica izvršnog odbora ECB-a Šnabel izjavila da bi trebalo da ECB postepeno smanjuje restriktivnost monetarne politike, odnosno da ne bi trebalo da žuri sa smanjenjem kamatnih stopa jer bi to moglo izazvati nepovoljan efekat. Kasnije u toku dana objavljeni su podaci o stopi rasta PCE deflatora u SAD, koja je u oktobru iznosila 0,2% u odnosu na prethodni mesec, u skladu sa očekivanjima, nakon rasta od 0,2% u septembru. Stopa rasta u odnosu na isti mesec prethodne godine iznosila je 2,3%, u skladu sa očekivanjima, nakon rasta od 2,1% s kraja prethodnog meseca. Pored toga, objavljena je stopa rasta BDP-a u SAD, koja je, prema drugoj proceni, u trećem tromesečju iznosila 2,8% u odnosu na prethodno tromesečje (anualizovano), u skladu sa očekivanjima, nakon 3,0%, koliko je iznosila u prethodnom tromesečju. Kurs EUR/USD dan je završio na nivou od 1,0576, što predstavlja najvišu vrednost na zatvaranju tokom izveštajnog perioda.

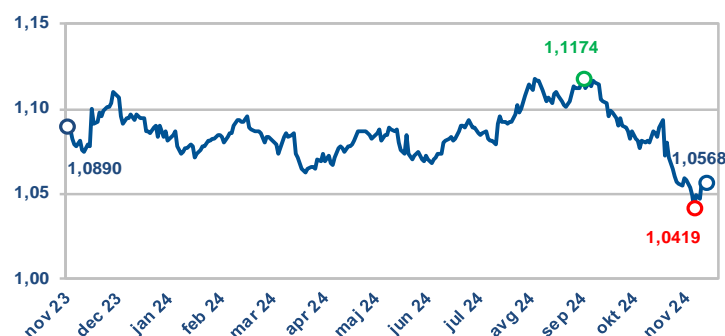
U četvrtak je evro oslabio, nakon što su objavljeni podaci o inflaciji u Nemačkoj, koja je bila niža od očekivanja. Stopa inflacije u Nemačkoj, prema preliminarnim podacima, u novembru je iznosila -0,7% u odnosu na prethodni mesec, ispod očekivanja (-0,5%), nakon rasta od 0,4% u oktobru. U odnosu na isti mesec prethodne godine, inflacija je iznosila 2,4%, ispod očekivanja (2,6%), nakon rasta od 2,4% s kraja oktobra.

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

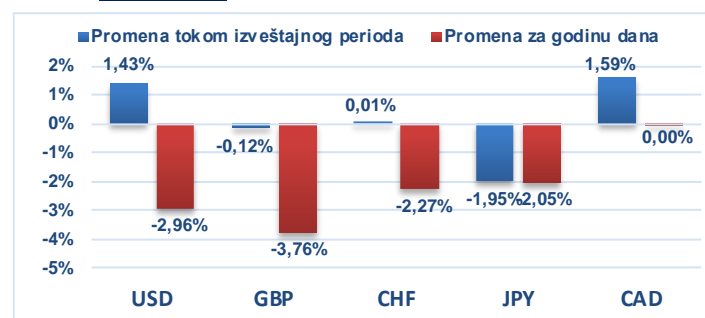
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

Izvor: Bloomberg.

U petak je evro inicijalno oslabio nakon objavljivanja podataka o inflaciji u zoni evra, koja je bila niža od očekivanja. Inflacija u zoni evra, prema preliminarnim podacima, iznosila je -0,3% u novembru u odnosu na prethodni mesec, dok se očekivao pad od 0,2%, nakon što je u oktobru zabeležila rast od 0,3%. Procenjuje se da je godišnja inflacija iznosila 2,3%, u skladu sa očekivanjima, nakon 2,0% s kraja oktobra. Ipak, do kraja dana evro je ojačao i na dnevnom nivou zabeležio rast u odnosu na američki dolar.

Kurs EUR/USD izveštajni period završio je na nivou od 1,0568 američkih dolara za evro.

Državne obveznice SAD

Tokom izveštajnog perioda prinosi državnih obveznica SAD smanjeni su duž cele krive, a posebno na dužim ročnostima. Prinos dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 20 b.p., na 4,18%, dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za oko 23 b.p., na 4,17%.

Prinosi su tokom izveštajnog perioda smanjeni najvećim delom usled pozicioniranja tržišnih učesnika nakon snažnog rasta prinosa u prethodna dva meseca. Pored toga, Donald Trump je izjavio da je Skot Besent njegov izbor za budućeg ministra finansija SAD. Ovakva odluka umirila je tržišne učesnike, koji su bili zabrinuti da bi Trampov izbor ministra finansija mogao biti znatno ekstremniji, što bi se odrazilo još ekspanzivnijom fiskalnom potrošnjom.

Stopa rasta PCE deflatora u SAD u oktobru iznosila je 0,2% u odnosu na prethodni mesec, u skladu sa očekivanjima, nakon rasta od 0,2% u septembru. Stopa rasta u odnosu na isti mesec prethodne godine iznosila je 2,3%, u skladu sa očekivanjima, nakon rasta od 2,1% s kraja prethodnog meseca. Bazni PCE indeks u oktobru je povećan za 0,3%, u odnosu na prethodni mesec, takođe u skladu sa očekivanjima, nakon rasta od 0,3% u septembru. Rast baznog PCE indeksa za poslednju godinu dana iznosio je 2,8%, u skladu sa očekivanjima, nakon rasta od 2,7% s kraja septembra. Lična potrošnja u SAD u oktobru je povećana za 0,4%, u odnosu na prethodni mesec, takođe u skladu sa očekivanjima, nakon rasta od 0,6% u septembru.

Stopa rasta BDP-a u SAD, prema drugoj proceni, u trećem tromesečju iznosila je 2,8% u odnosu na prethodno tromesečje (anualizovano), u skladu sa očekivanjima, nakon 3,0%, koliko je iznosila u drugom tromesečju. Lična potrošnja, koja čini najveći deo (više od dve trećine) BDP-a SAD, povećana je za 3,5%, ispod očekivanja (3,7%), nakon što je u drugom tromesečju zabeležila rast od 2,8%. Stopa rasta BDP deflatora, u trećem tromesečju iznosila je 1,9%, iznad očekivanja (1,8%), nakon rasta od 2,5% u drugom tromesečju. Bazni PCE indeks u trećem tromesečju povećan je za 2,1%, ispod očekivanja (2,2%), nakon rasta od 2,8% u prethodnom tromesečju.

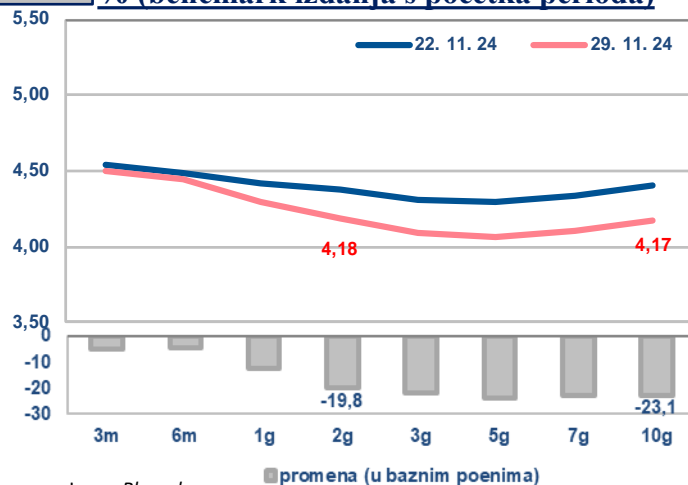
Godišnja stopa rasta PCE deflatora u oktobru iznosila 2,3%, u skladu sa očekivanjima

Porudžbine trajnih dobara u SAD, prema preliminarnim podacima za oktobar, povećane su za 0,2% u odnosu na prethodni mesec, manje od očekivanja (0,5%), nakon što su u septembru smanjene za 0,4% (revidirano sa -0,7%). Porudžbine bez transportnih sredstava povećane su za 0,1%, u skladu sa očekivanjima, nakon što su u septembru na mesečnom nivou zabeležile rast od 0,4% (revidirano sa 0,5%). Porudžbine kapitalnih dobara bez sektora odbrane (i isključujući avione) smanjene su za 0,2%, dok se očekivalo da porastu za 0,1%, nakon što su u prethodnom mesecu povećane za 0,3% (revidirano sa 0,7%).

Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD, tokom nedelje koja se završila 23. novembra, smanjen je sa 215 hiljada na 213 hiljada, dok se očekivalo da ostane na nepromenjenom nivou. Broj onih koji se kontinuirano prijavljuju za pomoć za nezaposlene u prethodnoj nedelji povećan je sa 1,898 mln na 1,907 mln, čime se našao na najvišem nivou od novembra 2021. godine, dok se očekivalo da iznosi 1,892 mln.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

1.10

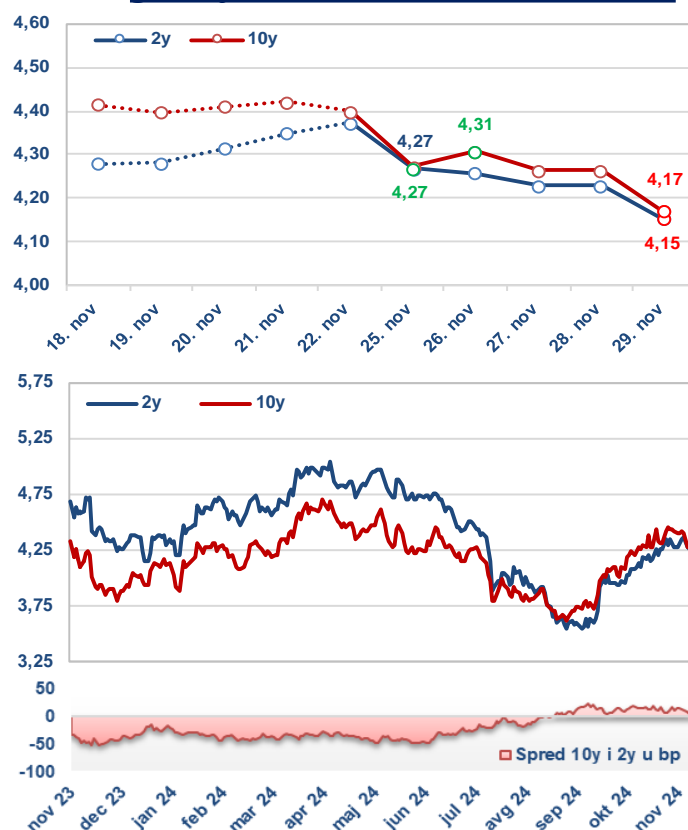
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa rasta PCE deflatora, Y/Y	Okt.	2,3%	2,3%	2,1%
Porudžbine trajnih dobara, preliminarno M/M	Okt.	0,5%	0,2%	-0,4%
Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti, u hiljadama	23. nov.	215	213	215

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica smanjeni su na ročnostima dužim od dve godine, dok su na kraćim ročnostima blago povećani. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 4 b.p., na 1,95%, čime se našao na najnižem nivou u prethodne dve godine, dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za oko 15 b.p., na 2,09%.

Prinosi su opali nakon objave podataka o mesečnoj inflaciji u zoni evra i Nemačkoj, uz zabeležen pad veći od očekivanja. Prinosi su opali i nakon što je Izrael zaključio sporazum o prekidu vatre s libanskom grupom Hezbolah.

Inflacija u zoni evra, prema preliminarnim podacima, iznosila je -0,3% u novembru u odnosu na prethodni mesec, dok se očekivao pad od 0,2%, nakon što je u oktobru zabeležila rast od 0,3%. Procenjuje se da je godišnja inflacija iznosila 2,3%, u skladu sa očekivanjima, nakon 2,0% s kraja oktobra. U odnosu na isti mesec prethodne godine, bazna inflacija je iznosila 2,7%, ispod očekivanja (2,8%), nakon 2,7% u oktobru. Inflacija u zoni evra u novembru se našla iznad cilja ECB-a, usled baznih efekata.

Stopa inflacije u Nemačkoj, prema preliminarnim podacima, u novembru je iznosila -0,7% u odnosu na prethodni mesec, ispod očekivanja (-0,5%), nakon rasta od 0,4% u oktobru. U odnosu na isti mesec prethodne godine, inflacija je iznosila 2,4%, ispod očekivanja (2,6%), nakon rasta od 2,4% s kraja oktobra. Prema procenama, bazna inflacija je povećana sa 2,9% na 3,0%. Bazna inflacija se i dalje nalazi iznad ciljanog nivoa ECB-a, pre svega usled kontinuiranog rasta troškova rada, koji posebno utiču na rast cena usluga.

Godišnja inflacija u zoni evra iznosila je 2,3% u novembru, nakon 2,0% u oktobru

IFO indeks poslovne klime u Nemačkoj u novembru je smanjen sa 86,5 na 85,7, dok se očekivao manji pad (na 86,0). Komponenta procene trenutne situacije smanjena je sa 85,7 na 84,3, dok se očekivao manji pad (na 85,5). Komponenta očekivanja za narednih šest meseci blago je smanjena – sa 87,3 na 87,2, dok se očekivalo smanjenje na 87,0.

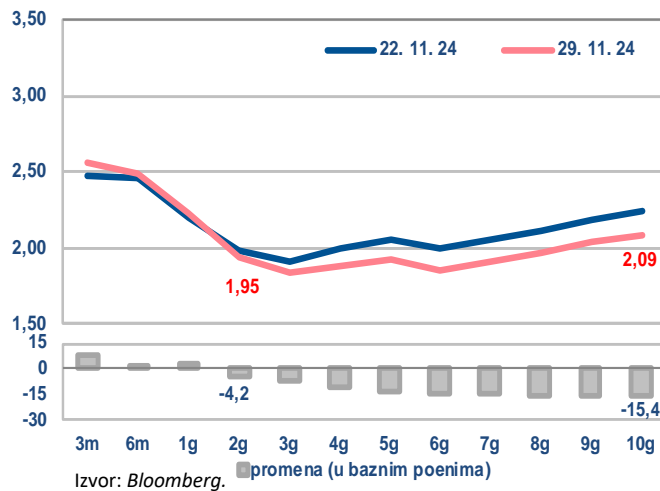
Prema anketi potrošača koju sprovodi ECB, **medijalna očekivanja inflacije za narednu godinu dana** u oktobru su povećana sa 2,4% na 2,5%, dok se očekivalo da se smanje na 2,3%. Inflatorna očekivanja za naredne tri godine iznosila su 2,1%, u skladu sa očekivanjima i prethodnim podatkom.

Prinos na desetogodišnju francusku obveznicu izjednačio se s grčkom prvi put u istoriji, kada su se prinosi na obe obveznice našli na nivou od 2,96%. Pored toga, **razlika u prinosima između nemačke i francuske desetogodišnje obveznice u jednom trenutku iznosila je 90 b.p.**, što predstavlja najveću razliku od 2012. godine. Ovakva kretanja posledica su zabrinutosti u vezi s političkim i fiskalnim izgledima Francuske.

Članica izvršnog odbora ECB-a Šnabel izjavila je da bi trebalo da ECB postepeno smanjuje restriktivnost monetarne politike, odnosno da ne bi trebalo da žuri sa smanjenjem kamatnih stopa, jer bi preterano smanjenje moglo imati kontraefekat. Šnabel procenjuje da je neutralna kamatna stopa između 2–3% i veruje da bi ECB trebalo da joj se približava postepeno kako bi izbegla da stope uđu u ekspanzivnu zonu.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.13

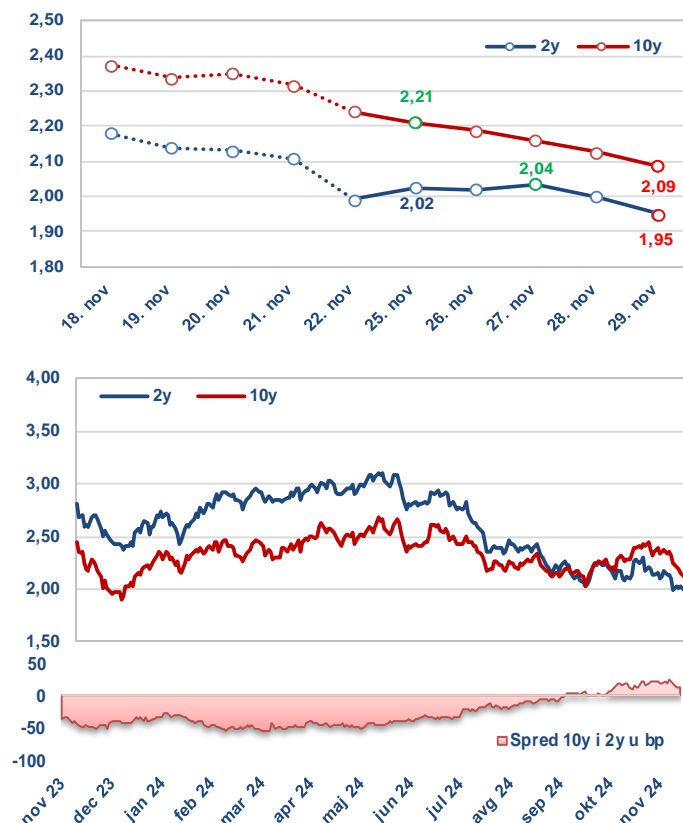
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Inflacija u zoni evra, preliminarno, Y/Y	Nov.	2,3%	2,3%	2,0%
Inflacija u Nemačkoj, preliminarno, Y/Y	Nov.	2,6%	2,4%	2,4%
Medijalna očekivanja inflacije za narednu godinu dana, anketa ECB-a	Okt.	2,3%	2,5%	2,4%

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

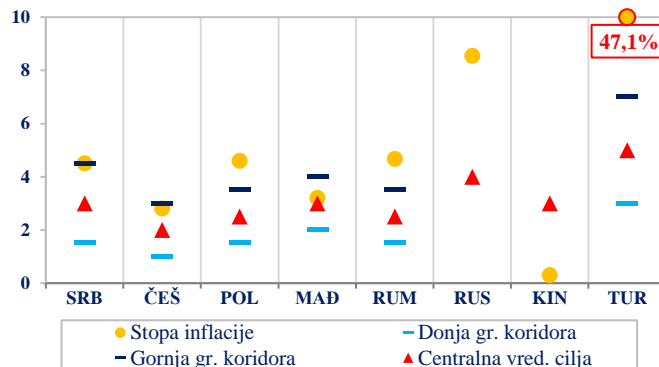
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (T4, %)*
Srbija (NBS)	5,75	-0,25	12. 9. 2024.	12. 12. 2024.	5,45
Češka (CNB)	4,00	-0,25	7. 11. 2024.	19. 12. 2024.	3,85
Poljska (NBP)	5,75	-0,25	4. 10. 2023.	16. 1. 2025.	-
Mađarska (MNB)	6,50	-0,25	24. 9. 2024.	17. 12. 2024.	6,45
Rumunija (NBR)	6,50	-0,25	7. 8. 2024.	15. 1. 2025.	-
Turska (CBRT)	50,00	5,00	21. 3. 2024.	26. 12. 2024.	48,95
Rusija (CBR)	21,00	2,00	25. 10. 2024.	20. 12. 2024.	22,15
Kina (PBoC)	1,50	-0,20	24. 9. 2024.	-	-

Izvor: Bloomberg / * T4 2024. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg i sajтови centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Kine je putem operacija *medium-term facility (MLF)* odobrila pozajmice na rok od godinu dana finansijskim institucijama u iznosu od 900 mlrd juana (124,3 mlrd dolara) po kamatnoj stopi od 2%. Centralna banka Kine održava *MLF* operacije krajem svakog meseca. Prethodno su, 15. novembra, dospеле jednogodišnje *MLF* transakcije u iznosu od 1.450 mlrd juana. Do kraja godine bankarski sistem u Kini će se suočiti s pritiscima na likvidnost, imajući u vidu da je obim emitovanih lokalnih državnih obveznica povećan, radi smanjenja rizika i davanja podsticaja daljem oporavku privrede. Očekuje se da će obim emitovanih državnih obveznica u Kini u novembru premašiti nivo od 1.300 mlrd juana (179,4 mlrd dolara), što je najveći mesečni nivo u ovoj godini. Takođe se **očekuje da će Banka smanjiti obaveznu rezervu do kraja godine**, radi smanjenja pritiska na likvidnost bankarskog sistema.

Novi talas sankcija usmerenih prema ruskim bankama pokrenuo je nove deprecijacijske pritiske na rublju. Očekuje se da nova runda sankcija dodatno oteža priliv devizne likvidnosti u Rusiju. Trezor SAD je 21. novembra uveo sankcije prema dodatnih 50 ruskih banaka, među kojima su najveću pažnju privukle sankcije prema Gazprombank, koja je imala ključnu ulogu u međunarodnim plaćanjima u vezi sa izvozom ruskog gasa. Od 21. novembra zaključno sa 28. novembrom, rublja je oslabila prema dolaru za 9,1%, na 111,37 rublji po dolaru (deprecijacija rublje 19,7% od početka godine).

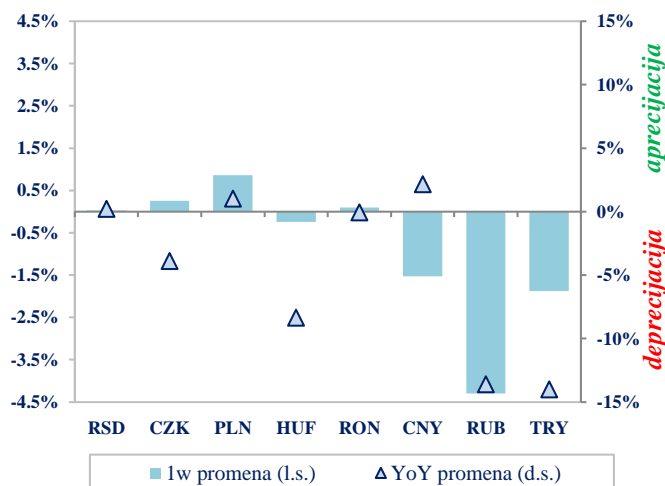
Stopa inflacije u Poljskoj u novembru je prema preliminarnoj proceni iznosila 4,6% YoY (0,4% MoM) i nalazi se ispod podatka iz oktobra od 5,0% YoY (0,3% MoM) i u skladu sa očekivanjem analitičara. Stopa inflacije u Poljskoj smanjena je nakon što se nalazila na uzlaznoj putanji osam meseci uzastopno.

Tokom izveštajnog perioda objavljeni su i sledeći makroekonomski pokazatelji:

- Stopa rasta BDP-a Poljske u trećem tromesečju 2024. godine iznosi 2,7% YoY (-0,1% QoQ), što je u skladu s preliminarnim podacima, a ispod nivoa iz drugog tromesečja od 3,2% YoY (1,2% QoQ).
- Stopa rasta BDP-a Češke u trećem tromesečju iznosi 1,3% YoY (0,4% QoQ), što je u skladu sa očekivanjima tržišnih učesnika i s preliminarnim podacima objavljenim krajem oktobra, kao i iznad nivoa iz drugog tromesečja od 0,5% YoY (0,2% QoQ).
- Stopa rasta BDP-a Turske u trećem tromesečju iznosi 2,1% YoY (-0,2% QoQ), što je ispod očekivanja tržišnih učesnika od 2,5% YoY, kao i ispod nivoa iz drugog tromesečja od 2,4% YoY (revidiran podatak sa 2,5% YoY).
- Stopa rasta BDP-a Hrvatske za treće tromesečje 2024. godine iznosi 3,9% YoY (0,8% QoQ), što je približno očekivanjima tržišnih učesnika od 4,0% YoY i iznad je nivoa iz drugog tromesečja od 3,5% YoY (1,0% QoQ).

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (s dospećem 2032. godine)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija	4,740	-4,0	-173,0
Češka	3,780	-1,6	-43,8
Poljska	5,452	-6,1	-4,6
Mađarska	6,354	-23,1	-62,3
Rumunija	7,124	17,8	44,4
Turska	27,500	0,0	234,0
Kina	1,930	-5,1	-81,1

Izvor: Blumberg, osim za Tursku (Refinitiv) i Srbiju (podaci CRHoV sa sekundarnog tržišta).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je zabeležila pad od **1,71%** i kretala se u rasponu od 2.625,03 do 2.660,71 dolar po unci (vrednost na kraju dana, *Bloomberg*).

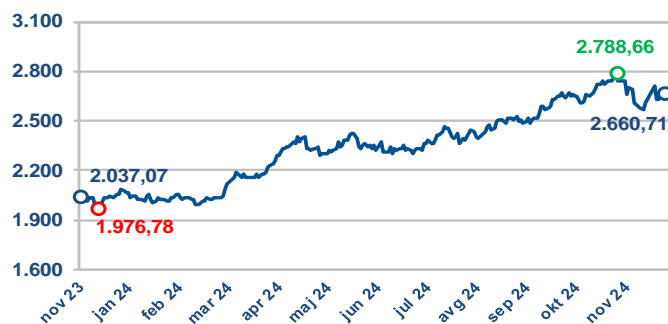
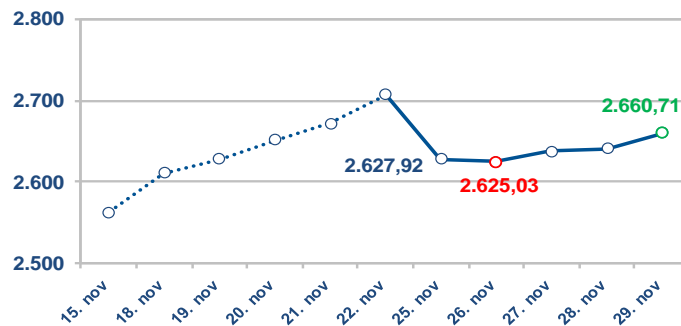
Najznačajniji faktori koji su uticali na pad cene zlata tokom izveštajnog perioda bili su: pad tražnje za aktivom sigurnog utočišta nakon što je Izrael pristao na sporazum o prekidu vatre s Libanom, sa očekivanjem primirja nakon dugih pregovora uz posredovanje SAD; smanjeno investiranje u zlato najvećeg svetskog berzanskog fonda *SPDR Gold Trust*; najave nižeg poreskog opterećenja u SAD, što je podstaklo izdvajanje novca iz zlata za investiranje u akcije i kriptovalute; zabrinutost da bi povećanje carinskih tarifa u SAD moglo uticati na rast inflatornih pritisaka i reakciju FED-a da umanjí obim potencijalnog smanjenja nivoa kamatnih stopa naredne godine.

Cena zlata smanjena za 1,71% i na kraju izveštajnog perioda iznosila 2.660,71 dolar po unci

Na rast cene zlata tokom posmatrane nedelje uticali su sledeći faktori: dozvola Zapada da Ukrajina koristi njihove rakete dugog dometa *ATACMS* za napade na rusku teritoriju; odgovor Rusije, koja je prvi put iskoristila hipersoničnu balističku raketu srednjeg dometa (*Orešnik*) na grad Dnjepar; predlog Trampa o povećanju carina na uvoz svih dobara iz Kine, Kanade i Meksika, kao i očekivanje tržišta (preko 68%) da će FED na narednom sastanku smanjiti nivo referentne kamatne stope za 25 b.p. (sa 4,75% na 4,50%).

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: *Bloomberg*.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda zabeležen je pad cene nafte tipa **brent od 2,97%**, koja se kretala u rasponu od 72,81 do 73,28 dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg*).

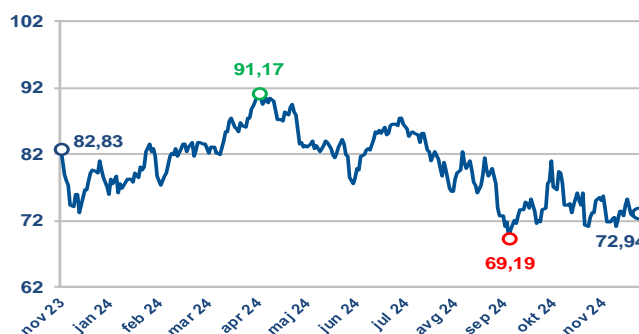
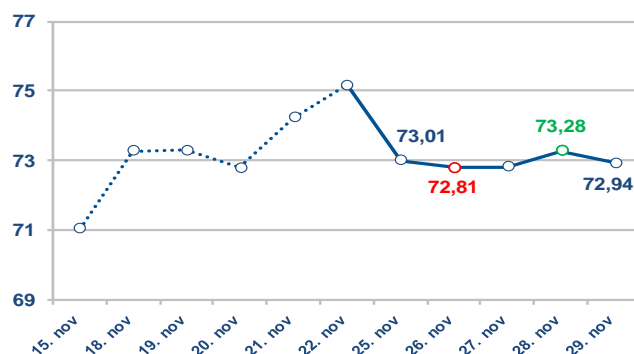
Na pad cene nafte tokom posmatrane nedelje uticali su sledeći faktori: očekivanje investitora da će uslediti potencijalno primirje između Izraela i libanskog Hezbolaha; prognoze globalnog suficita nafte, uz pad tražnje; napetost oko otkazanog sastanka grupe *OPEC+* i odluke da li će se odložiti najavljeno povećanje proizvodnje nafte u januaru; najave tima Donalda Trampa da je sastavljen široki energetska paket koji će biti pokrenut nekoliko dana nakon stupanja na dužnost novog predsednika SAD, uz ukidanje ograničenja izvoza LNG, nametnutih tokom Bajdenove administracije, kao i izveštaj Američke agencije za informacije o energetici (*EIA*) o povećanju nivoa zaliha sirove nafte u SAD.

Cena nafte smanjena za 2,97% i na kraju posmatranog perioda iznosila 72,94 dolara po barelu

Na rast cene nafte u posmatranom periodu uticali su sledeći faktori: eskalacija sukoba u Ukrajini, što je povećalo premije geopolitičkog rizika na tržištu; smanjene isporuke energenata iz Kazahstana do kraja godine zbog prekida na održavanju naftnih polja i obaveza prema *OPEC+*; najava *Gasproma* da 2025. gas više neće teći u Evropu preko Ukrajine; rast tražnje za naftom kao reakcija tržišta na viši nivo tarifa i carina koje Tramp predlaže za Meksiko i Kanadu, odakle SAD uvoze sirovu naftu; pad vrednosti dolara, kao i smanjen broj operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije *Baker Hughes*.

3.2

Cene nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: *Bloomberg*.